

Pracovná skupina pre zdravie a dobré životné podmienky zvierat

Miesto stretnutia: COPA-COGECA, Rue de Trèves 61, 1040 Brusel

Dátum stretnutia: 13. decembra 2023

Účastník stretnutia: Konzorcium

Názov aktivity: Pracovná skupina pre zdravie a dobré životné podmienky zvierat

Predseda: Miguel Ángel Higuera (ES).

Podrobný popis aktivity:

Zhrnutie legislatívneho návrhu Komisie zo dňa 7. 12. 2023 o dobrých životných podmienkach zvierat počas prepravy

Predseda informoval o legislatívnom návrhu, ktorý Komisia prezentovala počas zasadnutia Platformy pre dobré životné podmienky zvierat, ktorej členmi sú aj zástupcovia C-C. Návrh zahŕňa aj prílohy a posúdenie dopadov, ktoré vychádza z hodnotenia doterajších predpisov, stanoviska EFSA, verejnej konzultácie a iných štúdií.

Z hlavných prvkov legislatívneho návrhu spomenul predseda tieto:

maximálna doba prepravy:

Komisia rozlišuje tzv. krátku a dlhú cestu. Krátka predstavuje prepravu zvierat na jatky, cesta by nemala prekročiť 9 hodín. Dlhá by nemala prekročiť 21 hodín, pričom po 10 hodinách by mala nasledovať povinná hodinová prestávka. Po 21 hodinách cesty musia byť zvieratá vyložené a musí im byť poskytnutý odpočinok mimo vozidla po dobu min. 24 hodín. Následne je možné znova zahájiť ďalšiu prepravu v maximálnej dĺžke 21 hodín, ale následne už zvieratá musia doraziť na miesto finálneho určenia.

minimálny priestor počas prepravy:

Legislatívny návrh stanoví minimálny priestor, ktorý musí mať každé zviera a to v závislosti od hmotnosti a živočíšneho druhu. Minimálna navrhovaná plocha napr. u zvierata s hmotnosťou 200 kg by mala dosahovať 1,16 m², u ošípaných by išlo o navýšenie priestoru cca o 40 %, u dobytky o 50 %.

preprava neodstavených mláďat:

Podľa návrhu by preprava neodstavených mláďat nemala prekročiť 8 hodín a vzdialenosť 100 km. Na vzdialenosť väčšiu než 100 km Komisia navrhuje minimálny vek teliat 5 týždňov, prasiatok, jahniatok a kozliatok 3 týždne. Ďalej treba zaistiť kŕmenie každých 9 hodín, ak preprava trvá dlhšie (maximálne 19 hodín s povinnou hodinovou pauzou po 9 hodinách). Pokiaľ preprava mláďat neumožňuje systém priebežného kŕmenia, doba cesty nesmie prekročiť 8 hodín. Preprava po mori nie je zahrnutá do celkovej doby prepravy.

teplotné limity počas prepravy:

Pokiaľ teploty klesnú pod 0 °C, musia byť cestné vozidlá zakryté a zvieratá musia byť chránené pred studeným vetrom. Pri teplotách nižších ako -5 °C musí byť doba prepravy obmedzená na 9 hodín. V prípade teplôt v rozmedzí 25-30 °C nesmie cesta trvať viac než 9 hodín. Pri denných teplotách nad 30 °C bude možné zvieratá prepravovať iba v noci.

digitalizácia:

Komisia navrhuje uchovávať digitalizované údaje o preprave v rámci systému TRACES, cestné vozidlá používané na prepravu zvierat by mali byť povinne vybavené systémom sledovania polohy v reálnom čase.

preprava do/z krajín mimo EÚ:

Právne ustanovenia by mali platiť nielen na území EÚ, ale až do miesta určenia v tretích krajinách. To zahŕňa aj prísnejšie pravidlá pre prepravu zvierat po mori.

Stanovené pravidlá môžu členské štáty ešte sprísniť, ale iba počas prepravy na vlastnom území alebo pri priamom vývoze z vlastného územia do krajiny mimo EÚ. Komisia navrhuje 5-ročné prechodné obdobie a odhaduje nepatrný nárast výrobných nákladov prvovýrobcov. Investície do modernizácie dopravných prostriedkov budú potrebné na strane dopravcov, za vyššie štandardy si podľa Komisie budú spotrebiteľia ochotní priplatiť.

Vyjadrenie C-C k návrhu Komisie

Predseda informoval o tlačovom prehlásení C-C, ktoré bolo publikované po zverejnení legislatívneho návrhu. C-C v ňom upozorňujú na riziko narušenia jednotného trhu s možnou diskrimináciou niektorých členských štátov. Za problematické ďalej považujú minimálny vek neodstavených mláďat, maximálnu dobu prepravy zvierat na porážku a aj za iným účelom, teplotné limity, požadovaný minimálny priestor a nedostatočnú dĺžku prechodného obdobia. Predseda upozornil, že teplota 30 °C nepredstavuje v krajinách ako napr. ES extrém a požiadavka na zaistenie teploty do 30 °C je nereálna. Požiadavka na minimálny priestor počas prepravy obmedzí počet prepravovaných zvierat, bude treba viac vozidiel, vodičov, vzrastú náklady, ale aj emisie CO₂. Sekretariát C-C o téme jedná s ďalšími európskymi organizáciami.

Sekretariát upozornil na potrebu sledovať ďalší vývoj v Parlamente a Rade, kde bude legislatívny návrh ďalej prejednávaný. Vzhľadom na nadchádzajúce eurovoľby je možné očakávať odklad procesu v Parlamente na jeseň 2024.

Životné podmienky zvierat v rámci SPP

V rámci rokovania európskej Platformy pre dobré životné podmienky zvierat bola spomenutá aj väzba súčasnej SPP s vykonávaním právnych predpisov o dobrých životných podmienkach zvierat v jednotlivých členských štátoch. Okrem iného boli prezentované výsledky ohľadom pridelovania prostriedkov SPP na opatrenie v rámci programu Rozvoja vidieka a v rámci ekoschémy v I. pilieri. Keďže z výsledkov nevyplýva, že by v štátoch s nižším vynakladaním prostriedkov mali hospodárske zvieratá horšie životné podmienky, Komisia zvažuje ustanovenie ďalšej podskupiny Platformy, ktorá by analyzovala vhodné indikátory vykonávania ustanovenia o dobrých životných podmienkach a monitorovala ich.

Výmena názorov členov

IT reprezentant upozornil na nové povinnosti pre chovateľov uvedené v článku 25 bodu 1 o povinnostiach personálu v mieste určenia. Ďalej označil 9 hodín pre maximálnu dĺžku trvania cesty

na jatky za príliš krátku a vyjadril nepochopenie, ako sa líši preprava na jatky od iného účelu prepravy. Teplotné limity do 30 °C sú problematické aj pre IT. Odmietol aj zákaz prepravy mláďat do 5 týždňov do vzdialenosti viac než 100 km - v podmienkach IT by tak nebolo možné prepravovať mláďatá z juhu na sever krajiny.

Predseda júci v súvislosti s teplotnými limitmi poukázal na spoločenský dopad, kedy by v niektorých štátoch museli vodiči aj veterinári pracovať počas cca 4 letných mesiacov iba v noci. Ďalším negatívnym dôsledkom by bol enormný nápor na jatkách počas letných mesiacov. Tieto aspekty Komisia pravdepodobne vôbec nezohľadňuje.

DK reprezentantka spochybnila hodnotenie dopadov vzhľadom na to, že vychádza iba z medzinárodnej prepravy registrovanej v systéme TRACES, a nie prepravy v rámci jedného členského štátu, navyše nie je podložené vedeckými údajmi. To, aký priestor zvierat

potrebuje v pohybujúcom sa vozidle, sa nikdy netestovalo a zvýšenie priestoru o 50-60 % bude pre zvieratá naopak predstavovať väčšie riziko úrazu. Návrh je podľa nej navyše v rozpore s platnými právnymi predpismi pre vodičov zaisťujúcich cestnú dopravu tovaru.

HU reprezentant podporil fakt, že viac priestoru počas prepravy predstavuje pre zvieratá väčšie riziko zranenia a nielen pre dobytok, ale aj pre hydinu. Zaujímalo ho, či hodnotenie dopadov zohľadňuje aj skutočnosť, že viac priestoru pre zvieratá vyžaduje väčší počet prepravných vozidiel (a teda viac emisií skleníkových plynov). Upozornil aj na veterinárny dohľad počas nakládky zvierat - v HU existuje mnoho malých podnikov alebo súkromných podnikateľov, pričom prepravcovia tieto podniky postupne obchádzajú a nakladajú zvieratá, preto nie je možné dopredu určiť celkovú dobu prepravy.

PL reprezentant zdôraznil obavy ohľadom teplotných limitov počas prepravy, za ďalší problém označil dostupnosť pracovnej sily. Takisto vzrastú náklady na pracovníkov, nové vybavenie, celkovo návrh oslabí konkurencieschopnosť európskych poľnohospodárov voči tretím krajinám (najmä Mercosuru) vzhľadom na to, že preprava po mori sa do celkovej doby prepravy nezapočítava.

IE reprezentant rozporoval hodnotenie dopadov ohľadom neodstavených zvierat, podľa ktorého chovatelia získajú na trhu za svoje zvieratá vyššiu cenu na trhu, pokiaľ budú zvieratá staršie. IE aj ako ostrovný štát má špecifické podmienky. Takisto vypracovali vlastnú štúdiu, z ktorej vyplýva, že na prepravu teliat je najvhodnejší vek 2-3 týždne, pretože zvieratá sú v najlepšej zdravotnej kondícii než vo veku 5 týždňov, keď majú v krvi vyššie hodnoty beta- globulínu. Navyše teľa vo veku 42 dní musí byť povinne testované na tuberkulózu dobytka. Upozornil aj na smernicu 98/58/ES o ochrane zvierat chovaných na poľnohospodárske účely, podľa ktorej zlepšenie životných podmienok zvierat nesmie poškodiť konkurencieschopnosť európskych poľnohospodárov voči tretím krajinám, ktoré tieto normy nedodržiavajú.

Sekretariát na záver referoval o zasadnutí pracovnej skupiny pre mlieko a mliečne výrobky dňa 23. 1. 2024, počas ktorého sa bude prejednávať aj téma prepravy neodstavených teliat.

Prínos aktivity pre poľnohospodárov v SR:

Prenos informácií pre členov SPPK k danej problematike.

Vyplývajúce úlohy pre SPPK:

Pre SPPK nevyplývajú zo zasadania žiadne úlohy.